



נשוב להיבנות והעולם עמנו יבנה על ידי אהבת חנינם.

מקור 1. מסכת יומא דף ט עמוד ב

מקדש ראשון מפני מה חרב? מפני שלשה דברים שהיו בו: עבודה זרה, וגלוי עריות, ושפיכות דמים.... אבל מקדש שני, שהיו עוסקין בתורה ובמצות וגמילות חסדים מפני מה חרב? מפני שהיתה בו שנאת חנם. ללמדך ששקולה שנאת חנם כנגד שלש עבירות: עבודה זרה, גלוי עריות, ושפיכות דמים. רשעים היו, אלא שתלו בטחונם בהקדוש ברוך הוא.... ובמקדש ראשון לא הוה ביה שנאת חנם? והכתיב (יחזקאל כא, יז) מגורי אל חרב היו את עמי לכן ספק אל ירך. ואמר ר' אלעזר: אלו בני אדם שאוכלין ושותין זה עם זה, ודוקרין זה את זה בחרבות שבלשונם מהרש"א - כדלעיל שהיה להם שנאת חנם בלב ולפנים כאילו אוהבים כדאמרינן שאוכלין ושותין זה עם זה כו' ועונם זה קשה יותר מעון שבגלוי כהך דאמרינן דעונש הגנב קשה טפי מעונש גזלן דזה הוה כבוד קונו לכבוד הבריות וזה לא כו'

1. איך יתכן ששנאת חנינם שקולה כנגד שלוש העבירות החמורות שבתורה?
2. האם לימוד התורה וגמילות החסדים בבית שני הביאו לתוצאות טובות או לא?
3. מה ההבדל בין שנאת חנינם של בית ראשון לזו של בית שני? ומדוע של בית שני קשה יותר (ראה דברי המהרש"א)

מקור 2. ליקוטי מוהר"ן תנינא ח'

אף על פי שתנכחה הוא דבר גדול ומטל על כל אחד מישראל להנכיח את חברו כשרוקה בו שאינו מתנהג כשורה, כמו שכתוב (ויקרא י"ט): "הנכח תנכיח את עמיתך" אף על פי כן לא כל אדם ראוי להנכיח... כי כשהמונכיח אינו ראוי להנכיח אזי לא די שאינו מועיל בתנכתו אף גם הוא מבאיש ריח של הנשמות השומעים תנכתו כי על ידי תנכתו הוא מעורר הריח רע של המעשים רעים ומדות רעות של האנשים שהוא מנכיחם כמו כשנמנח אזה דבר שיש לו ריח שאינו טוב כל זמן שאין מזיזין אותו הדבר, אין מרגישין הריח רע אבל כשמתחילין להזיז אותו הדבר אזי מעוררין הריח רע כמו כן על ידי תנכחה של מי שאינו ראוי להנכיח על ידי זה מזיזין ומעוררין הריח רע של המעשים רעים ומדות רעות של האנשים שמנכיחם ועל כן הוא מבאיש ריחם ועל ידי זה הוא מחליש את הנשמות שלהם ועל ידי זה נפסק השפיע מכל העולמות התלויים באלו הנשמות.. אבל כשהמונכיח ראוי להנכיח אזי אדרבא, הוא מוסיף ונותן ריח טוב בהנשמות על ידי תנכתו.. שהוא בחינת מזנא דנשמתא כי עקר יניקת הנשמה היא מהריח כנ"ל כי על ידי קול המנכיח שהוא ראוי על ידי זה הוא נותן ריח טוב בהנשמות שהוא בחינת מזנא דנשמתא

1. מה היא מטרת מצוות התנכחה על פי הבנת ר' נחמן?
2. מי אלו המסוגלים לקיים את המצווה ולהביא להגשמת ייעודה?
3. מה קורה אם אדם שאינו ראוי להוכיח את חברו עושה זאת? מה הנזק שנגרם

מקור 3. שפת אמת במדבר פרשת קרח שנה תרמז

כי בודאי יש מקום לחילוקי דיעות שנמצא בבני ישראל כמו שנאמר: 'כשם שאין פרצופיהם שוה כך אין דיעותיהם שוות'. והענין על פי מה שאמר א"ז מ"ר (חידושי הרי"ם) ז"ל על המשנה 'אם אין אני לי מי לי' - כי כל אדם נברא לתקן דבר מיוחד שאין אחר יכול לתקן וכן בכל זמן וזמן מיוחד תיקון אחר. עם כל זאת 'כשאני לעצמי מה אני' - שצריך כל אחד לבטל חלק פרטי שלו אל הכלל.... כי המחלוקת צריך להיות שכל אחד יאמר דעתו אבל הכל כדי שיהיה אחר כך אחדות אחד. כדכתיב 'והב בסופה' - אהבה בסופה, זה הוא מלחמת ה' לשם שמים ומתחיל בפירוד ומסיים בחבורא ואז מתקיים כמ"ש "עושה שלום במרומיו".

1. מה היא הדרך לפי "שפת אמת" להביט על מי שחולק עלי?
2. האם בגלל מבט זה עלי לזכות על דעתי?
3. מה הוא המקחן אותו אני צריך לברוח את עצמי כדי להחליט האם החלוקת שלי עם חברי היא מחלוקת לשם שמים? או חס ושלוה היא איננה?

מקור 4. העמק דבר, הקדמת הנצי"ב לספר בראשית

הספר הנקרא ספר בראשית, נקרא בפי הנביאים "ספר הישר" ... ומפרש רבי יוחנן: "זה ספר אברהם יצחק ויעקב שנקראו ישרים, שנאמר "תמת נפשי מות ישרים". ויש להבין הטעם - למה קרא בלעם את אבותינו בשם 'ישרים' בייחוד, ולא צדיקים או חסידים וכדומה? .. ששבח ישר (על הקב"ה) נאמר להצדיק דין הקב"ה בחורבן בית שני, שהיה דור עיקש ופתלתול. ופירשנו שהיו צדיקים וחסידים ועמלי תורה אך לא היו ישרים בהליכות עולמים, על כן מפני שנאת חנינם שבלבם זה את זה חשדו את מי שראו שנוהג שלא כדעתם ביראת ה', שהוא צדוקי ואפיקורס, ובאו על ידי זה לידי שפיכות דמים בדרך ההפלגה, ולכל הרעות שבעולם, עד שחרב הבית ועל זה היה צידוק הדין שהקב"ה ישר ואינו סובל צדיקים כאלו אלא באופן שהולכים בדרך הישר גם בהליכות עולם ולא בעקמימות, אע"ג שהוא לשם שמים, שזה גורם חורבן הבריאה והריסות יישוב הארץ. וזה היה שבח האבות - שמלבד שהיו צדיקים וחסידים ואוהבי ה' באופן היותר אפשר, עוד היו ישרים. היינו שהתנהגו עם אומות העולם, אף שהיו עובדי אלילים מכוערים, מכל מקום היו עמם באהבה וחשו לטובתם באשר היא קיום הבריאה....

1. מדוע האבות נקראו ישרים לפי דעתו של הנצי"ב בפירושו "העמק דבר"?
2. מה עלינו ללמוד מכך לדורנו?

מקור 5. אורות הקודש, חלק ג' עמוד שכד'

ואם נחברנו ונחבר העולם עמנו על ידי שנאת חנינם, נשוב להיבנות והעולם עמנו יבנה על ידי אהבת חנינם.